

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to republish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC VRÁNA proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 70846/01)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

30. listopadu 2004

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Vrána proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

A. B. BAKA,

R. TÜRMEŇ,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

paní A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,

paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 9. listopadu 2004,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 70846/01) směřující proti České republice, kterou dne 15. června 2001 podal Soudu český občan pan Tomáš Vrána („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje pan M. Nespala, advokát se sídlem v Čelákovících. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan Vít Schorm z Ministerstva spravedlnosti.

3. Dne 19. března 2004 se Soud rozhodl oznámit stížnost vládě a na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PŘÍPADU

4. Stěžovatel se narodil v roce 1971 a bydlí v Čelákovících.

5. Dne 23. dubna 1996 byl stěžovatel obviněn jako spolupachatel trestného činu loupeže. Dne 26. dubna 1996 byl na základě rozhodnutí Okresního soudu v Liberci vzat do vazby z obavy, že uprchne a že bude působit na svědky. Dne 20. května 1996 Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl stížnost stěžovatele proti výše uvedenému rozhodnutí.

6. Dne 27. srpna 1996 vznesl vyšetřovatel vůči stěžovateli další čtyři obvinění, a sice z trestných činů krádeže, porušování domovní svobody, poškozování cizí věci a neoprávněného používání cizí věci. Dne 25. září 1996 byla na stěžovatele a jeho dva spoluobviněné podána obžaloba.

7. Stěžovatel mezitím dne 11. září 1996 navrhl zastavení trestního řízení a požádal o propuštění na svobodu.

8. Krajský soud dne 10. dubna 1997 rozhodl o vrácení věci státnímu zástupci k došetření a o ponechání stěžovatele ve vazbě. Vrchní soud v Praze dne 30. června 1997 zamítl stížnosti stěžovatele i státního zástupce.

9. Dne 24. září 1997 stěžovatel požádal o přezkoumání důvodů vazby a podal návrh na zastavení trestního řízení.

10. Okresní soud dne 10. října 1997 zamítl žádost o propuštění na svobodu. Stěžovatel proti zamítavému usnesení soudu podal stížnost.

11. Dne 5. listopadu 1997 okresní soud zrušil rozhodnutí ze dne 10. října 1997 s tím, že stěžovatel žádal o přezkoumání důvodů vazby a nikoliv o propuštění na svobodu.

12. Dne 19. listopadu 1997 státní zástupce pro nedostatek důkazů zastavil řízení týkající se čtyř obvinění vznesených proti stěžovateli dne 27. srpna 1996.

13. Dne 28. listopadu 1997 byli stěžovatel a jeho spolupachatel obžalováni z trestného činu loupeže.

14. Dne 16. prosince 1997 požádal stěžovatel o propuštění na svobodu, neboť dle jeho tvrzení nebyl dán důvod pro další trvání jeho vazby.

15. Dne 27. února 1998 krajský soud rozhodl o vrácení věci státnímu zástupci k došetření. Zároveň rozhodl o ponechání stěžovatele ve vazbě. Vrchní soud dne 15. dubna 1998 zamítl stížnosti stěžovatele i státního zástupce a dne 24. dubna 1998 zamítl návrh předsedy senátu na prodloužení vazby stěžovatele. Podle soudu již vypršela dvouletá zákonná lhůta stanovená pro délku trvání vazby a nelze tvrdit, že trestní řízení nemohlo být skončeno pro složitost věci nebo z jiných vážných důvodů.

16. Dne 31. ledna 2000 státní zástupce znovu obžaloval stěžovatele z trestného činu loupeže.

17. Dne 14. června 2001 podal stěžovatel ústavní stížnost, ve které poukazoval na průtahy v řízení.

18. Dne 9. října 2001 Ústavní soud stížnost odmítl pro nevyčerpání procesních prostředků s tím, že stěžovatel tuto stížnost neuplatnil před soudními orgány.

19. Krajský soud dne 3. prosince 2002 nařídil hlavní líčení na 15. a 16. května 2003. Z důvodu nemoci stěžovatele bylo hlavní líčení odročeno na 25. září 2003, to však bylo zrušeno, aniž byl stanoven nový termín.

20. Soud mezitím dne 4. září 2003 nařídil předvedení jednoho ze stěžovatelových spoluobžalovaných.

21. Další hlavní líčení, nařízené na 27. a 29. listopadu 2003, bylo odročeno na 11. a 12. února 2004 z důvodu nepřítomnosti jednoho ze spoluobžalovaných a poté na 13. května 2004 kvůli nemoci předsedy senátu. Dle vyjádření vlády se stěžovatel na toto hlavní líčení nedostavil, protože se nemohlo konat.

Trestní řízení doposud neskončilo.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

22. Stěžovatel tvrdí, že délka řízení je v rozporu se zásadou „přiměřené lhůty“ zakotvenou v článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“*

23. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí.

24. Relevantní období začalo dne 23. dubna 1996 vznesením obvinění proti stěžovateli a doposud neskončilo. Toto období tedy trvalo osm let a šest měsíců pro jeden stupeň soudní soustavy.

A. K přijatelnosti

25. Soud shledal, že stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále nezjistil žádný jiný důvod, pro který by měla být stížnost prohlášena za nepřijatelnou.

B. K odůvodněnosti

26. Dle vyjádření vlády je délka těchto řízení způsobena zejména složitostí věci, která se týká tří spoluobžalovaných z trestného činu loupeže. Tento trestný čin je poměrně závažný a jeho vyšetřování bývá obvykle složité. Vláda zdůrazňuje, že ve věci stěžovatele bylo třeba zajistit a provést velké množství důkazů. Dodává, že nepřítomnost jednoho ze tří spoluobžalovaných vedla k odročení hlavního líčení.

S ohledem na chování stěžovatele vláda tvrdí, že se omluvil z hlavního líčení konaného ve dnech 15. a 16. května 2003. Vláda nicméně připouští, že důvody, pro které se dotyčný nedostavil ke krajskému soudu, byly opodstatněné. Podotýká však, že v jednom případě se stěžovatel nedostavil k soudu, aniž by k tomu měl pádný důvod.

Vláda obhajuje postup národních soudů, který byl dle jejího názoru plynulý. Vláda přitom odkazuje na vyjádření stěžovatele, podle kterého řízení až do roku 2000 probíhalo v souladu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy. Vláda připouští, že po 31. lednu 2000 v řízení došlo k průtahům z objektivních příčin, kterými bylo značné pracovní vytížení krajského soudu. Teprve ke konci roku 2002 mohl soud pokračovat v projednávání věci odpovídajícím způsobem.

27. Stěžovatel popírá tvrzení vlády, zejména pokud se jedná o složitost případu a o jeho neomluvenou nepřítomnost na hlavních líčeních. Zejména poukazuje na to, že délka řízení je způsobena neschopností orgánů zabývajících se jeho případem opatřit si důkazy nezbytné k prokázání jeho viny. Stěžovatel dále poznamenává, že za průtahy způsobené přetížením soudů je odpovědný stát.

28. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se hodnotí na základě okolností daného případu a s ohledem na kritéria plynoucí z jeho vlastní judikatury, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele a postup příslušných orgánů (viz, mezi mnoha jinými, *Pélissier a Sassi proti Francii* [velký senát], č. 25444/94, § 67, ESLP 1999-II).

29. Pokud jde o složitost věci, Soud připouští, že s ohledem na povahu obvinění vznesených proti stěžovateli a jeho spoluobžalovaným, a to zejména z trestného činu loupeže, se soudní orgány musely potýkat s jistými potížemi souvisejícími s množstvím shromažďovaných důkazů. Soud se přesto domnívá, že tím nelze odůvodnit tak dlouhé trvání řízení v jediném stupni soudní soustavy.

* Pozn. překl.: Tato část citace části článku 6 odst. 1 Úmluvy je zjevně nesprávná. Správně má citace znít takto: „Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne (...) o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu.“

30. Soud dále nespatřuje žádnou skutečnost prokazující, že by stěžovatel v některé fázi řízení přispěl k jeho prodloužení.

31. Soud se naopak domnívá, že postup státních orgánů není prost kritiky. Zejména uvádí, že dosti dlouhá doba uplynula po vrácení věci krajským soudem státnímu zástupci (viz § 15 až 16 výše) a stejně tak mezi obviněním stěžovatele z trestného činu loupeže a nařízením prvních hlavních líčení před krajským soudem (viz § 16 a 19 výše). Délku těchto období nelze odůvodnit složitostí věci.

32. V této souvislosti Soud připomíná, že článek 6 odst. 1 zavazuje smluvní státy k uspořádání soudního systému takovým způsobem, aby soudy mohly plnit všechny požadavky článku 6 odst. 1, zejména požadavek přiměřené délky řízení (*Portington proti Řecku* ze dne 23. září 1998, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-VI, s. 2633, § 33).

33. S ohledem na svou judikaturu v této oblasti Soud shledává, že v daném případě je řízení neúměrně zdlouhavé a neodpovídá požadavku na „přiměřenou délku“.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

34. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

35. Stěžovatel požaduje náhradu údajné morální újmy, jejíž částku však neupřesnil, a ponechává ji tedy na uvážení Soudu.

36. Vláda tyto požadavky odmítá.

37. Soud konstatuje, že stěžovatel utrpěl jistou morální újmu, a přiznává mu z tohoto důvodu na spravedlivém základě částku 8 000 €.

B. Náklady řízení

38. Stěžovatel zároveň požaduje částku 145 000 Kč (4 575 €) z titulu nákladů řízení před vnitrostátními soudy a dále částku 25 000 Kč (790 €) jako náhradu nákladů řízení před Soudem.

39. Vláda namítá, že mezi náklady vynaloženými v řízení před vnitrostátními soudy a délkou řízení není vztah příčinné souvislosti. Dále tvrdí, že částka, kterou stěžovatel požaduje v souvislosti s řízením před Soudem, je neúměrně vysoká, a navrhuje, aby náhrada nepřevyšovala 500 €.

40. V souladu s judikaturou Soudu lze stěžovateli přiznat náhradu nákladů řízení pouze tehdy, byla-li prokázána jejich reálnost, nezbytnost a účelnost jejich výše. S ohledem na dostupné informace a na výše uvedená kritéria Soud v daném případě zamítá návrh na náhradu nákladů řízení před vnitrostátními soudy a přiznává stěžovateli částku 790 € jako přiměřenou náhradu nákladů řízení vedeného před Soudem.

C. Úroky z prodlení

41. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 8 000 € (osm tisíc euro) z titulu náhrady morální újmy a částku 790 € (sedm set devadesát euro) z titulu náhrady nákladů řízení a dále případnou částku daně; tyto částky budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 30. listopadu 2004 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
Tajemnice

J.-P. COSTA
Předseda